

УДК 343.97:332.3

DOI: 10.36550/2522-9230-2024-17-125-130

Буценко Антон Ігорович,

аспірант кафедри адміністративного та фінансового права
Національного університету біоресурсів і природокористування України

butsenkoai@gmail.com

ORCID ID: 0009-0006-2405-5796

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ДОЗВІЛЬНИХ ПРОЦЕДУР В СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАПОРУКА ВІДНОВЛЕННЯ ЖИТЛОВОЇ ТА КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

В статті висвітлено, що збройна агресія російської федерації проти України нанесла нищівного удару об'єктам житлової та критичної інфраструктури, що напряму впливає на економічні, демографічні, політичні та інші процеси, а також зумовлює занепад регіонів, де сьогоднішній день ведуться активні бойові дії та які є тимчасово окупованими. Окреслено, що наразі наша держава має гостру потребу у відході від радянських принципів містобудування та потребує впровадження європейських стандартів, необхідних для проголошення себе гідним членом європейського співтовариства. Досліджено нормативний базис у галузі містобудування та перелічено ключові нормативно-правові акти. Зазначено, що прийняття пакету антикорупційного законодавства у жовтні 2014 року впровадило нову систему боротьби з корупцією та напряму зумовило появу різноманітних електронних систем, які дозволяють надавати доступ до прозорого відслідковування різних етапів надання адміністративних послуг, в тому числі й послуг у сфері містобудування. Встановлено, що цифровізація державного управління значно обмежила роль бюрократії щодо отримання публічних послуг, зробивши їх більш зрозумілими та доступними для суб'єктів будівельної діяльності. Наголошено, що запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва пошквалило процеси адміністративно-правового регулювання у будівельній сфері. Викладено основні засади функціонування державних програм, основним завданням яких є надання компенсації за знищені та пошкоджені внаслідок російської агресії об'єктів нерухомого майна.

Ключові слова: містобудування, адміністративно-правове регулювання, діджиталізація, євроінтеграція, цифрова трансформація, знищені об'єкти нерухомого майна, пошкоджені об'єкти нерухомого майна, відбудова, житлова інфраструктура, критична інфраструктура.

Butsenko A. DIGITAL TRANSFORMATION OF PERMITTING PROCEDURES IN THE SPHERE OF URBAN PLANNING ACTIVITIES AS A GUARANTEE OF THE RESTORATION OF HOUSING AND CRITICAL INFRASTRUCTURE

The article highlights that the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine dealt a devastating blow to residential and critical infrastructure objects, which directly affects economic, demographic, political and other processes, as well as causes the decline of regions where active hostilities are currently taking place and which are temporarily occupied. It is outlined that currently our state has an urgent need to move away from the Soviet principles of urban planning and needs the implementation of European standards necessary to declare itself a worthy member of the European community. The regulatory basis in the field of urban planning was studied and the key legal acts were listed. It is noted that the adoption of a package of anti-corruption legislation in October 2014 introduced a new anti-corruption system and directly led to the emergence of various electronic systems that allow providing access to transparent monitoring of various stages of the provision of administrative services, including services in the field of urban planning. It was established that the digitalization of public administration significantly limited the role of the bureaucracy in obtaining public services, making them more understandable and accessible to ordinary citizens. It was emphasized that the introduction of the Unified State Electronic System in the field of construction revitalized the processes of administrative and legal regulation in the construction field. The main principles of the functioning of state programs, the main task of which is to provide compensation for destroyed and damaged real estate objects as a result of Russian aggression, are outlined.

Key words: urban planning, administrative and legal regulation, digitalization, European integration, digital transformation, destroyed real estate objects, damaged real estate objects, reconstruction.

Постановка проблеми. Події, що відбуваються у нашій країні з 2014 року тягнуть за собою значні економічні, демографічні, культурні, моральні та інші втрати, що напряму відображаються на функціонуванні держави та вимагають встановлення нових підходів до управління нею. З 24 лютого 2022 року значних ушкоджень зазнають об'єкти інфраструктури (в тому числі й критичної), житлового фонду, промислового комплексу, стираються з лиця землі цілі міста, села, вулиці і т.д. У засобах масової інформації активно анонсуються тези щодо відбудови та впроваджуються державні програми, спрямовані на врегулювання цього питання. Сьогодні ключовою вимогою для формування політики у будівельній сфері, як і у всіх інших сферах, є її адаптація до європейських стандартів, а також відбудова українських міст, спрямована на впровадження безперешкодного життєвого середовища.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням питання адміністративно-правового регулювання містобудівної діяльності в умовах воєнного стану в Україні та повоєнної відбудови України займалися такі науковці як Квасніцька О.О. [1], Сенькін О.О., Клименко А.С. [2], Удовенко І.О., Керечан

Випуск 17. 2024

Д.М., Шемякін М.В. [3], Вишневецький Д.С [4] та Лещинський В. П. [5] та інші.

Метою статті є вивчення основоположних принципів, що запровадили революційні підходи до адміністративно-правового регулювання містобудівної сфери в умовах воєнного стану та слугуватимуть допоміжним механізмом у відбудові України після перемоги.

Виклад основного матеріалу дослідження. Конституцією України встановлено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [6]. Відтак, зважаючи на тему дослідження, на нашу думку, з урахуванням філософії людиноцентризму, матеріально-просторове середовище, створене для комфортного проживання людини відіграє важливу роль у розвитку держави і її становленню як достойного учасника міжнародних відносин. Разом з цим, важкі події, зумовлені збройною агресією Російської Федерації завдали нищівного удару по інфраструктурі, тим самим зумовивши гостру потребу у відбудові, яка дозволить позбутися радянських підходів до містобудування та допоможе з нуля освоїти європейські стандарти у будівництві.

До ключових нормативно-правових актів у сфері містобудування відносять: Конституцію України [6], Законів України «Про регулювання містобудівної діяльності» [7], «Про архітектурну діяльність» [8], «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності» [9] та інші. Окреме місце посідають державні будівельні, які відповідно до положень Закону України «Про будівельні норми» дефініціюються як нормативні акти, затверджені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва [10].

Подолання корупції ще з 2014 року займає особливе місце у формуванні державної політики в Україні. Славнозвісний «антикорупційний законодавчий пакет», прийнятий у жовтні 2014 року заклав основоположні підвалини боротьби з корупцією, відповідно, як наслідок, було створено низку органів, покликаних боротися з неправомірною вигодою, а також впроваджено низку заходів, за допомогою яких можливо забезпечити прозоре відслідковування різних етапів надання адміністративних послуг. Одним із ефективних засобів боротьби з корупцією є діджиталізація.

Поділяючи думку І. Малого та М. Цедік, зазначаємо, що становлення інформаційного суспільства є частиною динаміки суспільства, а сам процес його функціонування обов'язково передбачає відповідне управління. Такою формою на сьогодні наукою визнано публічне управління суспільством, еволюція якого також пройшла довгий історичний шлях своїх перетворень в різних історичних умовах трансформації національних моделей державного управління. На сьогодні Міністерство цифрової трансформації результативно реалізує стратегію цифровізації державного управління, як провідної ланки модернізації управління, що буде сприяти подоланню корупції, розвитку прозорості, обмеження ролі бюрократії в отриманні публічних послуг, в тому числі в сфері містобудівної діяльності. Цифрова трансформація та інформаційна експансія перетворились у рушійну силу модернізації всіх видів людської діяльності та інституційних змін у публічному управлінні. Технології доставки інформації до споживача внесли радикальні зміни у систему взаємовідносин між людьми, фірмами, між різними рівнями ієрархічної структури управління [11].

Діджиталізація не обійшла боком й будівельну галузь, де процеси документального супроводу й державного регулювання є автоматизованими. Варто зауважити, що саме у 2022 році відбулося впровадження революційної системи, що значно поживила процеси адміністративно-правового регулювання будівельної сфери. Мова йде про Єдину державну електронну систему у сфері будівництва (далі – ЄДЕССБ).

Процедура та вимоги щодо ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва визначена Порядком ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 р. № 681 (далі – Порядок № 681) [12].

Положеннями Порядку № 681 передбачено, що метою створення та ведення ЄДЕССБ є забезпечення створення, перегляду, надсилання, прийняття, збирання, внесення, накопичення, обробки, використання, розгляду, зберігання, захисту, обліку та надання інформації у сфері будівництва, у сфері надання будівельної продукції на ринку, а також електронна взаємодія між фізичними та юридичними особами, державними органами, органами місцевого самоврядування, центрами надання адміністративних послуг під час отримання/надання адміністративних послуг та інших послуг у сфері будівництва, передбачених Порядком, здійснення заходів щодо архітектурно-будівельного контролю та нагляду [12].

Відповідно до абзацу першого пункту 6 Порядку держателем ЄДЕССБ є Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (далі – Мінінфраструктури). Разом з цим, абзацом першим пункту 8 Порядку № 681 передбачено, що технічним адміністратором виступає державне підприємство «Дія», яке належить до сфери управління Міністерства цифрової трансформації України (далі – Мінцифра).

Враховуючи викладене можна дійти до висновку, що функціонування електронних реєстрів, зокрема в будівельній галузі, забезпечує максимально прозорий доступ до публічної інформації та унеможливує виникнення корупційних ризиків, а також допомагає рівномірно відслідкувати кожен життєвий етап об'єкту будівництва: починаючи з отримання містобудівних умов та закінчуючи введенням у експлуатацію.

Повертаючись до теми наслідків збройної агресії російської федерації проти України, необхідно наголосити, що наразі працює декілька державних програм, спрямованих на нарахування компенсації за

знищені та пошкоджені об'єкти нерухомого майна. Сьогодні впроваджено такі нормативно-правові акти як постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2023 р. № 600 «Про затвердження порядку надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна» (далі – Постанова № 600) [13] та постанова Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 р. № 381 «Про затвердження Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, з використанням електронної публічної послуги «Відновлення»» (далі – Постанова № 381) [14]. Згадані акти наслідково були розроблені на основі Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» [15].

Основою реалізації обох програм відновлення пошкоджених/знищених об'єктів нерухомого майна є Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України (далі – РПЗМ) – єдина національна геоінформаційна система збирання, накопичення, обліку, зберігання та захисту даних про майно, яке пошкоджене та знищене внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та забезпечення фізичних та юридичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій достовірною інформацією для національного та міжнародного захисту прав осіб, чия власність пошкоджена або знищена [16].

Тримачем РПЗМ виступає Мінінфраструктури, а ДП «ДІЯ» є його адміністратором. Механізм надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених/знищених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, врегульований згаданими Постановою № 381 та Постановою № 600, вважається революційним не лише в Україні, але й в усьому світі.

Отже, особа, яка є власником пошкодженого/знищеного внаслідок російської агресії об'єкту нерухомості подає інформаційне повідомлення через застосунок «Дія», де наступним етапом буде перевірка даних заявника відповідності вимогам законодавства. Далі відбувається процедура обстеження об'єкту та розрахунку компенсації (якщо об'єкт нерухомого майна визнано пошкодженим) або процедура проведення розрахунку компенсації щодо знищеного об'єкту. Відповідно, на підставі позитивного рішення, прийнятого комісією з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України або комісією розгляду питань щодо надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна здійснюється нарахування компенсації [13; 14].

Станом на сьогодні передбачено такі види компенсації як:

- 1) ремонт категорії А - розрахована сума компенсації не перевищує 200 тис. гривень [14];
- 2) ремонт категорії Б - розрахована сума компенсації становить:
 - від 200 тис. гривень до 350 тис. гривень - для квартир (житлових приміщень) у багатоквартирному будинку (у разі, коли місця загального користування не пошкоджені); або
 - від 200 тис. гривень до 500 тис. гривень - для одноквартирних будинків, зокрема відокремлених житлових будинків садибного типу, зблокованих будинків з окремими квартирами, що мають власний вхід з вулиці, котеджів та будинків одноквартирних підвищеної комфортності, будинків садибного типу, дачних та садових [14];
- 3) компенсація за виконаний ремонт [14];
- 4) житловий сертифікат на придбання об'єкта житлової нерухомості [13];
- 5) грошові кошти для фінансування будівництва будинку садибного типу, садового або дачного будинку [13].

Щодо результативності програми в мережі наявно багато позитивних відгуків, серед яких підведено річний підсумок реалізації обох програм. За інформацією, що міститься на офіційному сайті ДП «ДІЯ» - понад 57 тис. українців отримали кошти на ремонт житла або купівлю нового замість зруйнованого через бойові дії завдяки програмі «Відновлення». Загальна сума виплат зараз становить понад 11 млрд грн [17]. Також у згаданій статті наявний підсумок щодо підтримання місцевих підприємців, що продають товари, які можна придбати за допомогою картки «Відновлення» та рушієність цифрових інструментів, які допомагають відбудувати Україну.

Однак, попри однозначну дієвість згаданої програми, колосальною прогалиною залишається надання компенсації для внутрішньо-переміщених осіб, майно яких знаходиться на окупованих територіях та у зонах активних бойових дій. Важко уявити, але громадяни, що втратили житло ще в 2014 році, переселившись в той час на підконтрольні Україні території, досі не мають змоги отримати компенсацію від держави, що зумовлюється неможливістю проведення обстеження знищених/пошкоджених об'єктів нерухомого майна.

Щодо означеного, важливим є дотримання законності, правопорядку, уникнення корупційних

ризиків при реалізації фінансових програм для пільгових категорій громадян. Такі функції, окрім громадськості та профільних правоохоронних органів, мають реалізовувати і органами місцевого самоврядування [18; 19].

Окрім того, неможливо не погодитися з думкою О. Квасніцької щодо формування абсолютно нових підходів до освіти, управління, методології планування та забудови територій, а також оптимізація містобудівної документації та заміну на більш гнучким містобудівним документам, які можуть піддаватися трансформації в залежності від потреб людей, прийнятих спеціальних містобудівних програм, але залишатися статичними в рамках санітарних, водоохоронних, екологічних обмежень [1, с. 842].

Також науковця зазначає, що особливість реформування містобудівного законодавства України полягає у тому, що держава ще знаходиться у війні, а отже регламентація нового будівництва зруйнованих об'єктів або їх реконструкції не може не враховувати досвід відбудови у повоєнних державах. Адже відбудова у повоєнних державах це період, який починається після припинення бойових дій, повернення людей до мирного життя, однак який може не мати чіткої координації, допускати порушення та не мати достатньої підтримки [1, с. 842].

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене можемо дійти до висновку, що вдосконалення адміністративно-правового регулювання містобудівної діяльності в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України напряму зумовлене євроінтеграційними процесами, які представляють низку вимог щодо встановлення прозорого доступу до інформації у сфері будівництва та надання будівельної продукції на ринку. Тому, зважаючи на високий розвиток цифрової трансформації нашої держави, впровадження якісних електронно-цифрових систем, дійсно, розглядається в якості дієвого інструменту у боротьбі з корупційним проявами. Відтак, адаптація вітчизняної законодавчої бази до європейських стандартів та діджиталізація будівельної галузі є наслідком європейського вибору України та напряму окреслює напрями розвитку в період післявоєнної відбудови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Квасніцька О.О. Відновлення України від наслідків війни в контексті реформування містобудівного законодавства. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права): у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С.В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 2. С. 839-844.*
2. Сенькін О.О., Клименко А.С. Реформування містобудівної діяльності як складової захисту національних інтересів України. *Наукові перспективи*. 2023. № 4. С. 152-161.
3. Удовенко І.О., Керечан Д.М., Шемякін М.В. Містобудівна діяльність в умовах війни. *Наукові перспективи*. 2022. № 7 (25). С. 392-403.
4. Вишневецький Д. С. Розвиток систем містобудування: сутність та особливості. *Містобудування та територіальне планування*. 2021. №78. С. 81-90.
5. Лещинський В. П. Методи адміністративно-правового регулювання містобудівної діяльності: історичний досвід та засади подальшого розвитку. *Право і суспільство*. 2021. № 2. С. 105-111.
6. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
7. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>.
8. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 р. № 687-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text>.
9. Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності: Закон України від 4.10.1994 р. № 208/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208/94-%D0%B2%D1%80#Text>.
10. Про будівельні норми: Закон України від 05.11.2009 р. № 1704-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17#Text>.
11. Малий І.Й., Цедік М.Г. Інституційний вимір цифровізації державного управління в Україні. *Електронне фахове видання України з питань державного управління «Державне управління та розвиток»*. 2022. № 2. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2022.2.3>
12. Деякі питання забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва: постанова Кабінету Міністрів України від 3 червня 2021 р. № 681. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681-2021-%D0%BF#Text>.
13. Про затвердження порядку надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна: постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2023 р. № 600. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/600-2023-%D0%BF#Text>.
14. Про затвердження Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, з використанням електронної публічної послуги «Відновлення»: постанова Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 р. № 381. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/381-2023-%D0%BF#Text>.

15. Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України: Закон України від 23.02.2023 р. № 2923-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2923-20#Text>.

16. Деякі питання забезпечення функціонування Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України: постанова Кабінету Міністрів України від 13.06.2023 № 624. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/624-2023-%D0%BF#Text>.

17. 57 тис. українців відбудувалися чи купили нове житло з «Відновленням»: результати першого року роботи програми URL: <https://diia.gov.ua/news/57-tis-ukrayinciv-vidbuduvalisya-chi-kupili-nove-zhitlo-z-vevidnovlenniam-rezultati-pershogo-roku-roboti-programi>.

18. Ладиченко В.В., Гулак О.В., Данилюк Ю.В. Забезпечення безпеки та правопорядку органами місцевого самоврядування: сучасний стан та шляхи врегулювання. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. № 4. 2021. С. 31-39. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2021_4_5.

19. Гулак О. В., Курило В. І., Дубчак Л. М. До питання про шляхи подолання корупції в Україні. *Право та державне управління*. № 1. 2021. С. 196-201. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2021/31.pdf

REFERENCES:

1. Kvasnitska, O.O. (2022, June 17). Vidnovlennia Ukrainy vid naslidkiv viiny v konteksti reformuvannia mistobudivnoho zakonodavstva. [Ukraines recovery from the consequences of the war in the context of reforming urban planning legislation]. *Yevropeyskiy vybir Ukrainy, rozvytok nauky ta natsionalna bezpeka v realiiakh masshtabnoi viiskovoi ahresii ta hlobalnykh vyklykiv KhKhI stolittia* Т. 2. 839-844. [in Ukrainian].

2. Sienkin, O.O., Klymenko, A.S. (2023). Reformuvannia mistobudivnoi diialnosti yak skladovoi zakhystu natsionalnykh interesiv Ukrainy. [Reforming urban planning activities as a component of protecting the national interests of Ukraine]. *Naukovi perspektvy*. № 4. 152-161. [in Ukrainian].

3. Udovenko, I.O., Kerechan, D.M., Shemiakin, M.V. (2022). Mistobudivna diialnist v umovakh viiny. [Urban development activities in wartime]. *Naukovi perspektvy*. №7 (25). 392-403. [in Ukrainian].

4. Vyshnevskiy, D.S. (2021). Rozvytok system mistobuduvannia: sutnist ta osoblyvosti. [Development of urban planning systems: essence and features]. *Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia*. №78. 81-90. [in Ukrainian].

5. Leshchynskiy, V.P. (2021). Metody administratyvno-pravovoho rehuliuвання mistobudivnoi diialnosti: istorychni dosvid ta zasady podalshoho rozvytku. [Methods of administrative and legal regulation of urban planning activities: historical experience and principles of further development]. *Pravo i suspilstvo*. № 2. 105-111. [in Ukrainian].

6. Konstytutsiia Ukrainy. (1996, June 28). [Constitution of Ukraine]. *Zakon Ukrainy. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 30. 141. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

7. Pro rehuliuвання mistobudivnoi diialnosti. (2011, February 17). [On the regulation of urban development activities]. *Zakon Ukrainy № 3038-VI*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> [in Ukrainian].

8. Pro arkhitekturnu diialnist.(1999, May 20). [On architectural activities]. *Zakon Ukrainy № 687-XIV*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text> [in Ukrainian].

9. Pro vidpovidalnist za pravoporushennia u sferi mistobudivnoi diialnosti. (1994, October 4). [On liability for offenses in the field of urban planning activities]. *Zakon Ukrainy №208/94-VR*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208/94-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

10. Pro budivelni normy. (2009, November 5). [On building codes]. *Zakon Ukrainy № 1704-VI*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17#Text> [in Ukrainian].

11. Maliy, I.I., Tsedik, M.H. (2022). Instytutsiyniy vymir tsyfrovizatsii derzhavnoho upravlinnia v Ukraini. [Institutional dimension of digitalization of public administration in Ukraine]. *Elektronne fakhove vydannia Ukrainy z pytan derzhavnoho upravlinnia «Derzhavne upravlinnia ta rozvytok»*. №2. Retrieved from: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2022.2.3> [in Ukrainian].

12. Deiyaki pytannia zabezpechennia funktsionuvannia Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva. (2021, June 3). [Some issues of ensuring the functioning of the Unified State Electronic System in the field of construction]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy №681*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681-2021-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

13. Pro zatverdzhennia poriadku nadannia kompensatsii za znyshcheni obiekty nerukhomoho maina. (2023, May 30). [On approval of the procedure for providing compensation for destroyed real estate objects]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy №600*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/600-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

14. Pro zatverdzhennia Poriadku nadannia kompensatsii dlia vidnovlennia okremykh katehorii obektiv nerukhomoho maina, poskodzhenykh vnaslidok boiovykh dii, terorystychnykh aktiv, dyversii, sprychynenykh zbroinoiu ahresiieiu Rosiiskoi Federatsii, z vykorystanniam elektronnoi publichnoi posluhy «ieVidnovlennia».

(2023, April 21). [On approval of the Procedure for providing compensation for the restoration of certain categories of real estate objects damaged as a result of hostilities, terrorist acts, sabotage caused by the armed aggression of the Russian Federation, using the electronic public service "eRestoration"]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy №381*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/381-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

15. Pro kompensatsiiu za poshkodzhennia ta znyshchennia okremykh katehoriï ob'ektiv nerukhomoho maina vnaslidok boiovykh diï, terorystychnykh aktiv, dyversii, sprychynenykh zbroinoiu ahresiïeu Rosiiskoi Federatsii proty Ukrainy, ta Derzhavnyi reiestr maina, poshkodzhеноho ta znyshchenoho vnaslidok boiovykh diï, terorystychnykh aktiv, dyversii, sprychynenykh zbroinoiu ahresiïeu Rosiiskoi Federatsii proty Ukrainy. (2023, February 23). [On compensation for damage and destruction of certain categories of real estate objects as a result of hostilities, terrorist acts, sabotage caused by the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, and the State Register of property damaged and destroyed as a result of hostilities, terrorist acts, sabotage caused by the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine]. *Zakon Ukrainy №2923-IX*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2923-20#Text> [in Ukrainian].

16. Deiaki pytannia zabezpechennia funktsionuvannia Derzhavnoho reiestru maina, poshkodzhеноho ta znyshchenoho vnaslidok boiovykh diï, terorystychnykh aktiv, dyversii, sprychynenykh zbroinoiu ahresiïeu Rosiiskoi Federatsii proty Ukrainy. (2023, June 13). [Some issues of ensuring the functioning of the State Register of Property Damaged and Destroyed as a Result of Hostilities, Terrorist Acts, and Sabotage Caused by the Armed Aggression of the Russian Federation against Ukraine]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy №624*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/624-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

17. 57 tys. ukraintsiv vidbuduvalysia chy kupyly nove zhytlo z yeVidnovlenniam: rezultaty pershoho roku roboty prohramy. (2024, May 11). [57 thousand Ukrainians rebuilt or bought new housing with eReconstruction: results of the first year of the program]. Retrieved from: <https://diia.gov.ua/news/57-tis-ukrayinciv-vidbuduvalisyachi-kupili-nove-zhitlo-z-yevidnovlenniam-rezultati-pershogo-roku-roboti-programi> [in Ukrainian].

18. Ladychenko, V.V., Hulak, O.V., Danyliuk, Yu.V. (2021). Zabezpechennia bezpeky ta pravoporiadku orhanamy mistsevoho samovriaduvannia: suchasnyi stan ta shliakhy vrehuliuvannia. [Ensuring security and law and order by local governments: current status and ways to resolve it]. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy. № 4*. 31-39. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2021_4_5 [in Ukrainian].

19. Hulak, O.V., Kurylo, V.I., Dubchak, L.M. (2021). Do pytannia pro shliakhy podolannia koruptsii v Ukraini. [On the question of ways to overcome corruption in Ukraine]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia. №1*. 196-201. Retrieved from: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2021/31.pdf [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 24.11.2024

УДК 331.108.37

DOI: 10.36550/2522-9230-2024-17-130-135

Голинська Людмила Олександрівна,

аспірант Одеського державного університету внутрішніх справ

0977078988@ukr.net

ORCID ID: 0000-0001-8743-9902

ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ

У статті наголошено, що будь-яка діяльність, в тому числі з професійного навчання поліцейських заснована на певних керівних засадах, що в літературі позначається як її принципи. Здійснено аналіз підходів учених щодо розуміння сутності та значення принципів функціонування відповідної сфери суспільних відносин. З'ясовано, що не дивлячись на галузь і специфіку дослідження, науковці в цілому дотримуються однієї позиції з цього питання. Підкреслено, що з огляду на те, що професійне навчання поліцейських має безумовно відповідати його нормативно-правовим основам, принципи, на яких ґрунтуються дані суспільні відносини мають бути закріплені в приписах чинного національного законодавства. Здійснено аналіз законодавчих приписів, в яких визначено як принципи поліцейської діяльності, так і принципи, пов'язані із реалізацією особою права на здобуття освіти. Наголошено, що професійне навчання поліцейських буде ґрунтуватися на значній кількості принципів, з урахуванням чого здійснено їх наукову класифікацію за таким критерієм як сфера їх поширення. Обґрунтовано, що в такому разі принципи професійного навчання поліцейських слід розподілити в три групи: загальні; принципи, пов'язанні із реалізацією права на здобуття освіти; спеціальні принципи. Надано авторське бачення сутності принципів професійного навчання поліцейських.

Ключові слова: принципи, поліцейська діяльність, професійне навчання, право на освіту, професійна підготовка.

GOLYNSKA L. PRINCIPLES OF PROFESSIONAL TRAINING OF POLICE OFFICERS IN UKRAINE

The article emphasizes that any activity, including professional training of police officers, is based on certain guiding